

Ni eksperter og politikere svarer:

Er vi alle vågnet op til klimadåd nu, eller forsvinder bevidstheden, når hverdagen træder ind?

Står vi midt i et paradigmeskifte i forhold til vores syn på klimaforandringerne? Vi spørger direktøren, politikerne og eksperterne og bringer her ni forskellige personlighedernes mening om, hvad vi skal gøre ved klimaproblemet.

»Vi er den grådige Gollum«.

Sasja Beslik, chef for bæredygtig økonomi i Nordea. »Det er ikke et paradigmeskifte, før vi kollektivt ændrer adfærd. Hvis folk kan vælge mellem et afkast på deres pension på 10 pct., der er klimavenligt, og et afkast på 15 pct., der er kulsort, vælger mange stadig det sidstnævnte. Det er den indre, grådige Gollum fra Ringenes Herre, vi alle kæmper med. Vi må prøve at blive den gode Smeagol«.

Det skal vi gøre: »Vi skal turde debattere radikale spørgsmål såsom bilfri dage og mærkbare afgifter på flyrejser og kød. Men problemet er systemisk. 88 procent af alle finansielle investeringer i verden i dag er ikkebæredygtige og tager ikke højde for det klimaaftryk, det

medfører. Så længe vores pensioner investeres uden omtanke for klimaet, vil stort set alt, hvad vi gør personligt, være symbolpolitik«.

»Unge er klimabevidste«

Tarjei Haaland, klima- og energiekspert, Greenpeace. »Ligefrem et paradigmeskifte kan man måske ikke kalde det, men der er en voksende klimabevidsthed, især blandt unge. Folk er måske ikke parate til at handle på det endnu, men de er bevidste om, at det er nødvendigt. Den bevidsthed hos befolkningen skulle politikerne i højere grad hjælpe folk med at bringe i spil«.

Det skal vi gøre: »Der mangler en politisk markering af, at vi har et fælles klimaprojekt og en politisk orkestrering, der kan sætte gang i det nødvendige fælles omstillingsprojekt. Forbrugerne skal spise mindre kød, men landbruget skal også reducere deres drivhusgasser ved en markant sænkning af animalsk produktion. Læg afgifter på det værste kød, og så kunne man momsfritage plantebaseret kost«.

»Omlæg landbruget«

Rasmus Nordqvist, klimaordfører for Alternativet. »Bevidstheden om klimakrisen er for alvor slået igennem det seneste års tid. Det er ikke noget, jeg længere skal stå og forklare stolpe op og ned om, og det er meget sjældent, jeg møder decideret klimaskeptikere. Mange mennesker er begyndt at tage klimasagen ind i deres hverdag og ændrer deres spise- og forbrugsmønstre derefter«

Det skal vi gøre: »Al fossiltransport skal udfases, og det kan kun gå for langsomt. Derudover skal vi omlægge landbruget fra kød til klimavenlige afgrøder. Vi kan tvinge forandring igennem ved at målrette landbrugsstøtten mere og sætte klimaafgifter på fødevarer, der udleder meget CO₂. Endelig skal vi øge Danmarks støtte til den grønne omstilling i udviklingslandene«.

»Pres giganterne grønne«

Peter Damgaard Jensen, adm. dir. PKA Pension. »Man kan altid diskutere, om det er et seismisk skifte, vi oplever i klimadebatten, men jeg mærker da, at der sker en helt masse mere nu end for syv-otte år siden. Spørgsmålet er, om der sker nok i forhold til særligt udviklingslandene, for at det imødekommer den udfordring, vi står over for«.

Det skal vi gøre: »Sidste år vred vi armen rundt på ExxonMobile, et af verdens største energiselskaber. Vi troppede op til generalforsamlingen og fik selskabet til at vedtage, at de skulle lave en strategi for at blive inden for togradersmålsætningen fra Paris-aftalen. Det kunne vi gøre, fordi vi er del af en europæisk sammenslutning, der til sammen har investeringskapital for 33 trilliarder dollars. På den måde kan vi pensionskasser presse giganterne i en grøn retning«.

»Er vi kun ferieaktivister?«

Jesper Theilgaard, meteorolog. »Interessen for klimaforandringerne er helt klart øget - det kan jeg se i kraft af alle de telefonopkald, der tikker ind. Denne mærkelige sommer har fået mange til at tænke, berettiget eller ej, at noget er galt. Om det er et paradigmeskifte, hvor der virkelig er tale om en omkalfatring af folks meninger, er jeg i tvivl om. Nu har vi haft fri, ferie og overskud. Men når hverdagen begynder, er vi så villige til at lade bilen stå og tage det offentlige?«

Det skal vi gøre: »Politisk er der meget at gøre. Vi skal have en CO₂-mærkning på fødevarer, så folk kan agere klimavenligt ved køledisken. Og så skal transportområdet omstilles i en rasende fart til elbiler, eltog og elbusser. Endelig vil en afgift på flyrejser være god, men pengene skal bruges målrettet på forskning i at gøre flytransport klimavenligt.«

»Alle borgere er vågnet«

Lars Christian Lilleholt, klima- og energiminister (V). »Det er mit klare indtryk, at klimabevidstheden breder sig meget kraftigt i alle dele af landet. Fra at være en debat forbeholdt eliten er det nu noget, som alle taler om, såvel ung som ældre. Det overrasker mig sådan set ikke - danskerne går jo ikke rundt med bind for øjnene. Når man ser de kraftige regnskyl udenfor, tænder fjernsynet og læser i avisen, så mindes man om, hvad vi står over for. Vi er alle vågnet op nu«.

Det skal vi gøre: »Vi skal i langt højere grad evne at lagre CO₂'en, samtidig med vi fortsætter med at reducere udledningen. Jeg drømmer om, at videnskaben udvikler et batteri, der kan opbevare strøm fra vedvarende energi i stor målestok. Det findes i mindre målestok i biler, men de rigtig store batterier vil forandre alt«.

»Uhyrlige beslutninger«

Thomas Becker, klimaforhandler: »Der er et paradigmeskifte i USA, fordi det er gået op for institutioner som Nasa, at den globale opvarmning ikke kan standses ved 2 grader. Derfor forsker man i geoengineering (fysiske indgreb i atmosfæren, red.) for at sænke temperaturen ad den vej. Det store erhvervsliv er også med på vognen. Der sker også en masse i andre lande, også herhjemme, men samtidig træffer man nogle uhyrlige kortsigtede beslutninger, der trækker den forkerte vej, såsom at lette afgiften på store biler«.

Det skal vi gøre: »Jeg må nok erkende, at jeg ikke kan se, at vi kan komme uden om geoengineering. Det andet er mindre spektakulært: Vi skal investere meget mere i energieffektivisering. Det er usexet, men der er store klimagevinster i det. Og EU's energiunion vil kunne gøre en forskel«.

»Politikerne halter efter«

Peder Holk Nielsen, adm. dir. Novozymes. »Stadig flere virksomheder tager klimaforandringerne alvorligt, også selv om de ikke har en umiddelbar økonomisk interesse i det. En ting er at få afkast i morgen, en anden er at få det om 20 år. Det er en lang tidshorizont, men den er bygget ind i prissættelsen af virksomheder i dag. Ledere må investere nu for at forhindre risici på den lange bane. For at citere en berømt virksomhedsleder: Rettidig omhu gælder også her«.

Det skal vi gøre: »Politikerne skal tage nogle gevaldige geværgreb for at omlægge økonomierne, så de bliver mindre klimabelastende. En vej er at insistere på en vis iblanding af fornybart brændstof i benzinen, som det sker i USA. Der sker frustrerende lidt på det område i øjeblikket – måske fordi olieprisen har været så lav de seneste år«.

»Der er grøde lige nu«

Christian Ege, fhv. sekretariatsleder i Det Økologiske Råd. »Ja, det mener jeg, at der er. Der har i lang tid været ret bred konsensus om mere vindkraft. Men så er der nogle ting, der er mere følsomme, f.eks. vores transport - biler, flyrejser og vores kødforbrug, som går ind på den enkeltes forbrugsvalg. Og på de områder føler jeg, der sker meget i øjeblikket. At der er meget grøde lige nu, og at det går op for mange, at det her er alvor, og at det haster at gøre noget«.

Det skal vi gøre: »Vi skal have en grønnere transportsektor og så en grønnere fødevarsektor med en højere andel vegetabilsk kost. Politikerne skal ikke læne sig tilbage, men fremme grønnere transport og fødevarsektor via afgiftspolitik på det fossile og støtteordninger til det grønne.«